

POŘÁD SE NĚCO DĚJE

Lubomír Kalusek

Rodák z Troubelic (*1946), absolvent Filozofické fakulty UP. Od roku 1982 žije trvale v Olomouci. Byl dlouholetým pedagogem na Gymnáziu Hejčín. A už 22 let píše rok co rok městskou kroniku.

Městská kronika má vždy sedm hlavních kapitol. „Pokrývají organismus města po všech stránkách od financí přes magistrát, výstavbu až po kriminalitu nebo zaměstnanost,“ vysvětluje městský kronikář Lubomír Kalusek. Vést kroniku je pro každou obec zákonem stanovená povinnost.

Olomoucké dějiny jsou od samého počátku kronikářsky pokryty 62 texty. „Napsány jsou německy, latinsky i česky a jsou až do roku 1860. A pak – konec. Je tam stoleté bílé místo. Do roku 1961 nemá Olomouc kroniku v pravém slova smyslu. Je to vysvětlitelné jedinou věcí, místo kroniky byly dělány takzvané výroční zprávy. Plnilo to svým způsobem podobnou funkci, ale není to plnohodnotná kronika,“ řekl kronikář Kalusek. Sám to považuje za zvláštnost. V roce 1961 bylo ve městě klasické kronikářství obnoveno. „Těch sto let asi nikdo nedopíše,“ posteskl si kronikář.

Od kdy jste kronikářem?

Od roku 1997. Byl to pro mě skok do studené vody. Doslova. V tom roce totiž přišly povodně. Takže kronika toho roku má o padesát stránek víc, než by normálně měla.

Proč jste se na to dal?

Já jsem profesí historik. To byl teoretický základ. Vystudoval jsem dějepis a až do roku 2011 jsem dějepis vyučoval a vedl i historický seminář. A taky jsem byl v devadesátých letech krátce i novinářem. Dělal jsem externě pro Hanácké noviny víkendovou historickou přílohu. Psal jsem o lupiči Martinu Leciánovi nebo o vzniku železnice v Olomouci. Zkrátka, co mě zajímalo. To skončilo v pětadevadesátém. Pak jsem měl rok pauzu a přihlásil se do konkurzu na kronikářství.

Po kom?

Můj bezprostřední předchůdce byl můj učitel z vysoké školy Miloslav Pospíchal. Ten to dotáhl do roku 1989.

Je tam tedy sedmiletá mezera?

Když jsem se stal kronikářem, psal jsem od roku 1997 dále. A to trvalo do roku 2005, načež tehdejší vedení města projevilo zájem o to, aby se ta díra zacpala.

Udělal jste to?

Ovšem. To už ale byla ryze historická práce a dva roky jsem musel sedět na zadku v archivu. Jinak to nešlo. To nebyla kronikařina. Vlastně to byla sonda do původních informací, do archiválií. Pročítal jsem tisíce stran a dělal z nich excerpci. Vznikla z toho brožura *Olomouc v roce 1*.

Jaký je rozdíl mezi psaním kroniky a historickým bádáním?

Podstatný. Jako kronikář já nehodnotím. To je role historika. Jako kronikář jen zapisuji, co se stalo a kdy. Kam kdo přišel, co udělal.

Je to pro vás jednodušší?

Samozřejmě.

A nemáte někdy chuť zahodit si?

Je to v podstatě trochu schizofrenie. Kronikář musí bojovat s historikem v sobě, aby se nenechal strhnout na nějakou stranu. Musím popsat situaci, jaká byla.

Jak to vlastně všechno děláte?

Charakter té práce vyžaduje určitou pravidelnost. Pořád se něco děje. Během roku musím shromáždit obrovské množství materiálu a potom se to musí sesypat, setřást na sto padesát stránek.

Máte smlouvu na počet stran?

To ne, to nebylo určeno, ale považuju to tak za přijatelné, protože pětisetstránková kronika z jednoho roku by asi neměla smysl. Je tedy trochu problém dostat tam ty nejdůležitější věci.

A to sesypávání začne v lednu?

To probíhá ke konci kalendářního roku. Ale píšu průběžně. Závěrečná redakce přichází s koncem roku. Pak se to mechanicky napíše, udělá korektura, aby tam nebyly pravopisné chyby a věcné omyly. A pak se to napíše do papírové podoby a převádí se vše do elektronické formy. Kdysi na diskety, teď na cédéčka.

A v budoucnu na jiné médium?

Nevím. Ale je tady jiný problém, tiskne se to ve dvou exemplářích na laserové tiskárně a nikdo neví, jestli ten tisk vydrží sto let... Nemáme žádnou zkušenost. Kosmos a kronika psaná ručně vydržela.

Za dobu, co kroniku píšete, dá se vyzdvihnout nějaký dobrý ročník?

Tak mimořádný byl ten první. Upřímně řečeno, kdybych měl jeden rok vytáhnout, to nedokážu. Každý rok se dějí věci, které vás překvapí. Mění se situace a společnost se vyvíjí. A život je stále složitější, což můžeme jako svědci pozorovat.

Změnila se Olomouc?

Pronikavě. Po vizuální a architektonické stránce hlavně. Změnila se i společenská situace, máme netušené možnosti. Ale hlavně se mi líbí, že Olomouc je právě univerzitní město a studenti dotvářejí jeho atmosféru. To je dar. ■ Pavel Konečný

VÝNATKY Z OLMOUCKÝCH KRONIK

1523

Před Květnou nedělí 28. března přicestovali z Prahy král Ludvík (Jagellonský) s královnou Marií. Biskup Ludvíkovi vložil do rukou berlu a poté společně vedli procesí. Na Zelený čtvrtek se královský pár zúčastnil obřadu mytí nohou. Královna omyla nohy 23 starcům, poté jim darovala nový oděv a posluhovala při stolování.

Těsně před královým odjezdem byly v pátek 17. dubna veřejně na náměstí páleny luteránské spisy. Městská rada jednala o osudu vězněného jihlavského kazatele Pavla Serata, propuštěn byl 7. července.

1977

Nadešlo pondělí 7. listopadu, den šedesátého výročí VŘSR. Bohatá výzdoba, panely, vlajky, třepetalky, hesla, fotografie a úspěchy našeho lidu a radostná atmosféra, to všechno symbolizovalo ráz našeho města v době tohoto výročí.

Olomoucké náměstí Rudé armády se v odpoledních hodinách zaplnilo více než 42.000 občany, kteří se zúčastnili velké manifestace přátelství a družby se Sovětským svazem. Na čestnou tribunu, na kterou jsem byl také pozván, vystoupili představitelé politického a veřejného života olomouckého okresu a města, vzácní sovětsští hosté a další.

Po státních hymnách ČSSR a SSSR zahájil manifestaci předseda Mě V KSČ v Olomouci s. Jaroslav Perůtka. Přivítal delegaci Sovětské armády, vedenou generálmajorem Vasilijevičem Kovtunovem, delegaci KV KSČ v čele s dr. Janem Tencianem, delegaci OV KSČ s vedoucím tajemníkem s. Mir. Komolým, ONV s předsedou Bořivojem Vepřekem a všechny další účastníky.

Slavnostní projev přednesl s. Miroslav Komolý, který byl zveřejněn ve Stráži lidu dne 10. listopadu a byl přijat bouřlivým potleskem.

2019

Výrazné výkyvy teplot koncem února letošního roku způsobily částečné propadnutí kolejového svršku na ulici 8. května. Dopravní podnik města Olomouce (DPMO) jako provozovatel v důsledku toho nařídil snížení traťové rychlosti z 20 na 5 kilometrů za hodinu. Tramvaje se tak po dobu několika týdnů svou rychlostí dostaly na úroveň chodce. V polovině března byly zahájeny opravné práce a místo tramvajů dopravu dočasně převzaly autobusy. Se zásadní rekonstrukcí ulice 8. května se počítá na dobu příštího roku.